

06.11.2023

Asia/12

§ 661

V 15.11.2023, Valtuutettu Pentti Arajärven aloite valtuustoaloitteiden määrärahakäytännöistä

HEL 2023-003750 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.03.2023 Arajärvi Pentti aloitteiden määrärahakäytäntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pentti Arajärvi ja 33 muuta valtuutettua ehdottavat aloitteessaan, että kaupunginhallituksen tulisi selvittää valtuustoaloitteiden täytäntöönpanoa ja määrärahakäytäntöjä.

Aloitteessa todetaan, että kaupunginvaltuusto hyväksyy vuosittain aloitteita, joiden toimeenpano edellyttää taloudellisia voimavaroja. Jos hyväksytyyn aloitteeseen ei sisälly erillistä rahoituspäätöstä, aloitteen rahoittaminen jää siitä vastaavan lautakunnan tehtäväksi ja se näin ollen leikkaa muusta toiminnasta. Jos aloite on saanut erillisen rahoituspäätöksen, aloitteen toimeenpano toteutetaan tuon rahamäärän asettamisrajoissa.

Tämä menettely sivuuttaa kaupunginvaltuuston päätösten toimeenpanon, sillä on mahdollista, että "jopa valtuuston aloitteen hyväksymistä koskevan talousarvioaloitteella vahvistetun päätöksen toimeenpano on lopetettu lautakunnan talousarvion täytäntöönpanoa koskevalla päätöksellä".

Aloitteessa esitetään, että kaupunginhallituksen tulisi selvittää valtuutettujen aloitteiden määrärahakäytäntöjä sekä sitä, mihin toimenpiteisiin tulisi ryhtyä, jotta kaupunginvaltuuston hyväksymien aloitteiden toteuttaminen tapahtuisi myös tosiasiallisesti.

Kaupunginhallitus katsoo, ettei erillisiin selvityksiin aloitteessa esitetyistä seikoista ole tarpeen ryhtyä.

Aloite on mekanismi, jolla valtuutettu ehdottaa kaupunginhallitukselle ryhtymistä tiettyihin toimenpiteisiin. Kaupunginhallitus vastaa valtuustolle kertomalla, mihin toimenpiteisiin se aikoo asiassa ryhtyä, vai katsooko se, ettei toimenpiteitä tarvita.

Valtuusto käsittelee kaupunginhallituksen antamaa vastausta ja katsoo lopulta aloitteen loppuun käsitellyksi. Valtuusto ei hyväksy aloitetta tai pääätä kaupunginhallituksen vastauksessaan kertomista toimenpiteistä. Aloitteen katsominen loppuun käsitellyksi ei ole aloitteessa esitettyjä toimenpiteitä koskeva päätös. Toimenpiteet, joihin mahdollisesti ryhdytään aloitteen myötä muodostavat omat asiansa, joista toimivaltaiset tahot tekevät muutoksen-haku-kelpoiset päätökset.

Aloitevastaus valmistellaan aina strategian ja talousarvion mukaisesti, joten näiden kanssa ristiriidassa olevia toimenpiteitä ei ehdoteta aloitevastauksessa. Lähtökohta on, että aloitevastauksessa esitetyt linjaukset huomioidaan kaupungin toiminnassa. Pääasiallisen toimenpiteistä kuitenkin tekee aina toimivaltainen viranomainen, joka useimmiten on muu viranomainen kuin kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuustoon tai muuhun toimielimeen käsiteltäväksi tuleva aloitevastaus ei siis ole pääasiapäätös, jota aletaan täytäntöönpanna.

Talousarvioaloite puolestaan on erityinen aloitemuoto. Aloite on talousarvioaloite, jos se koskee määrärahan ottamista seuraavan vuoden talousarvioon. Nämä aloitteet käsitellään kaupunginvaltuustossa talousarvion käsittelyn yhteydessä. Aloitteissa esitetyt toimenpiteet tulevat harkittavaksi talousarviovalmistelun rinnalla. Valtuusto hyväksyessään talousarvion katsoo loppuun käsitellyksi talousarvioaloitteet, joihin annetut kaupunginhallituksen vastaukset ovat samalla hyväksyttävän talousarvion mukaiset.

Talousarvion laatimisohteissa määrätään, että lauta- ja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti

talousarvioehdotusten kanssa. Lausunnoissa on selvitettävä, miten aloitteessa esitetyt toimenpiteet on otettu huomioon talousarvioehdotuksessa. Lausunnossa on yksiselitteisesti mainittava, kuinka paljon aloitteessa esitetty toimenpide lisää tai vähentää määrärahojen tarvetta ja onko nämä sisällytetty hallintokunnan talousarvioehdotukseen. Vastaavasti on ilmoitettava toimenpiteen vaikutukset suoritemääriin ja sisältyvätkö nämä muutokset talousarvioehdotukseen.

Kaupunginvaltuuston alaisilla viranomaisilla kaupunginhallituksesta alkaen on velvollisuus panna täytäntöön valtuuston päätökset. Päätöksestä, jolla aloite on katsottu loppuun käsitellyksi, ei synny välittömästi täytäntöön pantavaa ratkaisua. Kaupunginhallituksen aloitteeseen antama vastaus saattaa kuitenkin sisältää sellaisia toimenpiteitä, joilla on taloudellisia vaikutuksia. Nämä vaikutukset on otettava huomioon taloussuunnittelussa.

Kaupunginhallituksen edellyttämät toimenpiteet tulee taloussuunnittelussa ottaa huomioon oikealla tasolla suhteessa toimenpiteiden vaatimiin resursseihin. Tarvittaessa kaupunginhallituksen on esitettävä toimenpiteiden vaativa määräraha valtuustolle talousarvioon hyväksyttäväksi. Vähemmän resursseja vaativissa tilanteissa lautakunnan tai johtokunnan on otettava toimenpiteiden vaativat resurssit huomioon ohjautessaan organisaationsa toimintaa ja taloutta. Keskeistä on taloussuunnittelutasosta riippumatta, että kaupunginhallituksen edellyttämät toimenpiteet tulevat toteutetuiksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.03.2023 Arajärvi Pentti aloitteiden määrärahakäytäntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

06.11.2023

Asia/12

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 30.10.2023 § 636

HEL 2023-003750 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

30.10.2023 Pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuulia Pitkäsen ehdotuksesta.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi